

بررسی ارتباط بین کارآفرینی و اطلاعات حسابداری در کسب و کارهای کوچک و متوسط (مطالعه موردی: استان چهارمحال و بختیاری)

فرشید احمدی

عضو هیأت علمی دانشگاه پیام نور

احمد احمدی

کارشناس ارشد حسابداری

چکیده:

این پژوهش با هدف بررسی رابطه بین گرایش به کارآفرینی و اطلاعات حسابداری در کسب و کارهای کوچک و متوسط انجام شده و از نوع پیمایشی می باشد. جامعه آماری آن کسب و کارهای کوچک و متوسط در سطح استان چهارمحال و بختیاری می باشد که با استفاده از روش نمونه گیری، نمونه ای با حجم ۳۶۰ کسب و کار کوچک و متوسط انتخاب شدند. ابزار پژوهش پرسشنامه می باشد که روایی آن توسط حلقه اندیشمندان و پایایی آن با استفاده از آلفای کرونباخ تایید شد. نتایج تحقیق نشان داد که بین گرایش به کارآفرینی و اطلاعات حسابداری رابطه وجود دارد به طوری که بنگاه های اقتصادی زمانی که اطلاعات حسابداری جامع تری داشته باشند، گرایش آنها به کارآفرینی بیشتر است.

کلمات کلیدی: گرایش به کارآفرینی، کارآفرینی، کسب و کارهای کوچک و متوسط، اطلاعات حسابداری

مقدمه

کارآفرینی موضوع علمی چند بعدی و بین رشته ای بوده و توجه پژوهش گران رشته های مختلف علمی نظیر اقتصاد، جامعه شناسی، روانشناسی و غیره را به خود جلب کرده است و هر یک از پژوهش گران سعی کرده اند تا از منظر تخصص خود به بررسی و کالبد شناسی آن بپردازند. ضمن افزایش تحقیقات راجع به موضوع کارآفرینی در دهه های اخیر، هنوز جنبه های مختلفی از کارآفرینی مورد مطالعه و بررسی قرار نگرفته است که یکی از آنها

ارتباط کارآفرینی با حسابداری است. با مطالعه ادبیات حسابداری، خلا مباحث مربوط به کارآفرینی و بالعکس مشاهده می شود. بررسی ها نشان می دهد که سمت و سوی مطالعات در زمینه کارآفرینی از تمرکز بر فرآیند کارآفرینی فردی به کارآفرینی در سطح سازمان تغییر یافته است. تمرکز بر فرآیند کارآفرینی در این مطالعات به این صورت مورد بحث قرار گرفته است که چگونه، توسط چه کسی و با بهره برداری از چه فرصت هایی، کالاها و خدمات جدید کشف، ارزیابی و معرفی می شوند. جایگزینی ایده ها، محصولات، خدمات و فرایندهای قدیمی با گونه های نوینی از آنها ضروری است به طوری که بهتر و موثرتر باشند. تنها برای شرکت ها حمایت از تولید محصول جدید مهم است، بلکه بهره برداری و استفاده از ایده های قدیمی نیز حائز اهمیت است. این امر به وسیله سیستم حسابداری قابل اجرا است که به خوبی ساختار بندی شده باشد، سیستمی که ایده های جدید و قدیمی را ترکیب کرده و به ایجاد توازن بین این دو کمک کند. در دهه های اخیر، حوزه حسابداری به حوزه هایی فراتر از ارزیابی های صرفا مالی وارد شده است. در رویکرد نوین، حسابداری دامنه وسیع تری نظیر مقیاس های غیر مالی را نیز در بر گرفته است. به عبارت دیگر، دامنه حسابداری از ساختار سنتی آن شامل بودجه بندی، محاسبه قیمت تمام شده محصول و موارد نظیر آن به تعاریف نوین تغییر یافته است. در شکل نوین حسابداری، تمرکز بیشتری بر روی مشتریان، بازار، بهره وری، کیفیت نیروی انسانی، رقبا، نوآوری، توجه به عوامل درونی و بیرونی سازمان و بهبود مستمر شده است. امروزه فرآیند ایجاد ارزش جزئی از حسابداری می باشد که هدف آن حمایت از تصمیم گیرندگان، ترغیب کارکنان و ایجاد فرهنگ سازمانی است. از طرف دیگر، رقابت جهانی در حال گسترش و سرعت زیاد توسعه فناوری موجب بروز تقاضاهای جدید در مورد سیستم حسابداری شده است. با توجه به موارد پیش گفته، موضوع کارآفرینی، حسابداری و ضرورت ارتباط آنها از اهمیت ویژه ای برخوردار است که تا کنون مطالعات زیادی در این باره صورت نگرفته است. در پژوهش حاضر سعی شده است به بررسی ارتباط این دو مقوله پرداخته شود.

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

رفتار کارآفرینانه توسط استیونسونز^۱ (۱۹۸۴) در مقابل رفتار مبتنی بر قواعد اداری و سازمانی مقایسه شده است. ایشان معتقد است که رفتار شرکت ها در قالب یک پیوستاری

قابل بررسی و توصیف است که در یک سوی آن رفتار کارآفرینانه و در سوی دیگر رفتار اداری و سازمانی قرار دارد. شرکت های نوآور و پیشرو در سوی رفتار کارآفرینانه پیوستار و شرکت های غیر خلاق در سوی رفتار اداری و سازمانی قرار می گیرند. شرکت های نو آور و پیشرو شرکت هایی هستند که علاوه بر کنترل بر منابع موجود به طور دائم در حال جستجو و تلاش برای یافتن فرصت های جدید هستند و از پویایی برخوردارند و شرکت های غیر خلاق ، شرکت هایی هستند که تنها به فکر استفاده از فرصت ها و امکانات موجود هستند. براساس پیوستار پیشگفته ، براون^۱ و همکاران (۲۰۰۱) شش بعد سمت و سوی راهبردی شرکت ها گرایش و نگرش شرکت ها به منابع ، ساختار مدیریت ، فلسفه پاداش شرکت ، گرایش های رشد و فرهنگ کارآفرینانه را برای بررسی رفتار شرکت ها معرفی می کنند. معیار گرایش راهبردی شرکت ها به بررسی و چگونگی برخورد شرکت ها در مقابل فرصت ها می پردازد. شرکت های نوآور و پیش رو به دنبال شناسایی و درک فرصت ها هستند. در حالی که شرکت های غیر خلاق به منابع تحت کنترل خود فکر می کنند. معیار مربوط به گرایش و نگرش شرکت ها به منابع به بررسی چگونگی تملک یا عدم تملک منابع و چگونگی استفاده از منابع می پردازد. استفاده جزء به جزء ، گسترده یا اجاره منابع مورد نیاز از مشخصه های رفتار کارآفرینانه است، در حالی که مالکیت کامل یا به کارگیری کامل منابع خودی از مشخصه های رفتار اداری است. بر اساس معیار ساختار مدیریت ، ساختار مدیریت سلسله مراتبی در سوی رفتار اداری و سازمانی قرار دارد و استفاده از ساختار مدیریت با شبکه های غیر رسمی متنوع در سوی رفتار کارآفرینانه قرار دارد. فلسفه پاداش شرکت های پیشرو و نوآور ، خلق ارزش است. در حالی که در شرکت های غیر خلاق معیار پاداش ، مسوولیت پذیری ، ارجحیت و برتری است. نگرش شرکت ها نسبت به رشد به بیان مساله اولویت بندی شرکت ها می پردازد. بر اساس این معیار، رشد سریع و پذیرش ریسک به منظور دستیابی به رشد اولویت اصلی سازمان های کارآفرین است و رشد ایمن ، آرام و با ثبات از ویژگی های شرکت ها و سازمان های مبتنی بر رفتار اداری و سازمانی است. بر اساس معیار فرهنگ کارآفرینی ، شرکت های پیشرو و نوآور دارای رفتار کارآفرینانه هستند و تلاش گسترده ای برای کسب و شناسایی فرصت ها می کنند، در حالی که در شرکت های غیر خلاق به منابع تحت کنترل خود در هنگام جستجوی فرصت ها ، محدود

و محصور هستند. به اعتقاد اسکاپنس^۱ و بروموچ^۲ (۲۰۰۵) روش‌های سنتی تجارت و فعالیت های تجاری به واسطه رفتارهای سازمانی جدید از داخل و بیرون سازمان ها با چالش هایی روبرو شده است و این چالش ها، کاربردهای مهم بالقوه ای را برای ماهیت حسابداری به همراه داشته است. بنابراین در شرکت های مختلف، کارآفرینی، توسعه محصولات جدید، بهره برداری و بهینه کردن محصولات قدیمی و طرح ریزی سیستم های مدیریت متناسب با آن ها از رویکرد های اصلی و راهبردهای سازمانی است. دراکر^۳ (۱۹۸۵) معتقد است که باید شرکت ها ابزارهای کنترلی را در اختیار داشته باشند که با استفاده از آنها بتوانند ارتباط و هماهنگی بهتری با رفتار کارآفرینانه داشته باشند. یکی از روش های جامع مطرح شده در واکنش به شرایط تحول یافته در دانش مدیریت، نظریه مدیریت بر مبنای ارزش است. مدیریت بر مبنای ارزش فلسفه کاری و سیستم مدیریت برای رقابت موثر در بازارهای جهانی و بر اساس ارزش آفرینی برای واحد های تجاری و در نتیجه ثروت آفرینی برای طبقه سهامدار است، در این روش ارزیابی عملکرد واحد های تجاری بر مبنای شاخص های ارزش آفرینی است و پاداش مدیران نیز بر مبنای ارزش آفرینی آن ها اعطا می شود. ایزدی نیا، (۱۳۸۴) لانگ فیلد^۴ و اسمیت^۵ (۱۹۹۷) می گویند که کنترل و اهداف عملیاتی خاص و بودجه ها در شرکت هایی که از سمت و سوی کارآفرینانه کمتری برخوردارند، در مقایسه با شرکت هایی از اهمیت بیشتری برخوردار شده است که از سمت و سوی کار آفرینانه بالایی برخوردارند. مایلز^۶ و اسنو^۷ (۱۹۸۲) چنین بیان می کنند که شرکت های علاقه مند به رفتار کارآفرینانه در استقرار سیستم های طرح ریزی و کنترل غیر قابل انعطاف با مشکلاتی رو برو هستند سیستم کنترلی که غالباً بر کشف مشکل و حل آن متمرکز می شود در شرکت های کارآفرین، فرایندها و ساختارهای سیستم های کنترلی انعطاف پذیر بهتر کمک می کند. به عبارت دیگر، این شرکت ها به ساختارهای کنترلی نیاز دارند که بتوانند به سرعت، مشکلات آنها را در زمینه نوآوری و خلاقیت پاسخگو باشد. بوبرگ^۸ و

1 Scapens

2 Bromwich

3 Drucker

4-Langfield

5-Smith

6 - Miles

7 - Snow

8 - Boberg

همکاران (۲۰۰۵) در تحقیق خود به بررسی میزان طراحی و استفاده از سیستمهای حسابداری مدیریت در سطوح مختلف کارآفرینی در شرکت ها پرداختند. در این تحقیق سه روش اصلی از سیستم های حسابداری مدیریتی شامل کنترل های رسمی و غیر رسمی ، جنبه های مالی یا غیر مالی و رویکرد درون سازمانی یا برون سازمانی در تصمیم گیری سازمان ها مورد بررسی قرار گرفت. نتایج تحقیق نشان می دهد، شرکت های دارای سطوح کارآفرینی پایین تر ، اتکای بالاتری بر کنترل های رسمی دارند و شرکت های دارای سطوح کارآفرینی بالاتر، اتکای بیشتری بر کنترل های غیر رسمی دارند. فرایند تصمیم گیری در شرکت هایی که از ویژگی های کارآفرینانه بالاتر و بهتری برخوردارند، از اطلاعات غیر مالی در کنار اطلاعات مالی بهره بیشتری برده می شود. در شرکت های با ویژگی های کارآفرینی کمتر، اطلاعات مالی سهم عمده ای در فرآیند تصمیم گیری دارند. همچنین در شرکت های با نگرش کارآفرینانه ، رویکرد برون سازمانی از جایگاه مهم تری برخوردار است و در شرکت های با نگرش کارآفرینانه کمتر ، به رویکرد های درون سازمانی توجه بیشتری می شود. آبرنتی^۱ و گوتتری^۲ (۱۹۹۴) می گویند شرکت هایی که در آنها رفتار کارآفرینانه بالاتری مشاهده می شود، به اطلاعاتی که برون سازمانی محور و آینده نگر هستند، نیازمندند و شرکت هایی که تمایلات کمتری نسبت به رفتار کارآفرینانه دارند به اطلاعات درون سازمانی محور و تاریخی تمایل بیشتری دارند. نمازی و رمضانی (۱۳۸۲) ارزیابی متوازن رابه عنوان چارچوبی برای تکمیل معیارهای مالی سنتی عملکرد موسسه ها تعریف کرده اند که معیارهای مختلف مالی و غیرمالی را مورد اندازه گیری قرار می دهند و مدیران رابه سمتی سوق می دهد که عملکرد موسسه را از چهارجنبه و چشم انداز اساسی مشتریان، داخلی، مالی و جنبه نوآوری، آموزش و فراگیری مورد بررسی قرار می دهد. سایمونز^۳ (۱۹۸۷) معتقد می باشد که حسابداری مدیریت به عنوان یک ابزار کنترلی در خدمت راهبردهای به کار گرفته در سازمان است.

روش شناسی پژوهش

این پژوهش از نظر روش گرد آوری داده ها توصیفی و از نوع پیمایشی است. همچنین برای گردآوری اطلاعات از پرسشنامه استفاده شده است. برای تایید روایی پرسش نامه ، از

1-Abernethy

2-Guthrie

3-Simons

صاحب نظران حسابداری و کارآفرینی استفاده شده است و برای تعیین پایایی از ضریب آلفای کرونباخ که ۰/۸۰ می باشد، استفاده شده است. پرسشنامه مورد استفاده در این پژوهش شامل ۴۰ سوال می باشد. که در راستای آزمون سوال های پژوهش طراحی شده است. این ۴۰ سوال با استفاده از طیف لیکرت در قالب ۵ گزینه ای می باشد. این پرسشنامه شامل ۷ بخش است که به شرح زیر می باشد. بخش اول شامل سوالات عمومی و بخشهای بعدی مربوط به فرضیات ، شامل پیشتازی(۶ سوال) ، رقابت جسورانه (۵ سوال) ، ریسک پذیری(۵ سوال) ، استقلال (۵ سوال) ، نوآوری(۷ سوال) ، توفیق گرایی(۵ سوال) و اطلاعات حسابداری (۷ سوال) می باشد. لازم به ذکر است که پیشتازی ، رقابت جسورانه ، ریسک پذیری ، استقلال ، نوآوری و توفیق گرایی، متغیر های مستقل و اطلاعات حسابداری متغیر وابسته می باشد. جامعه آماری پژوهش کلیه کسب و کارهای کوچک و متوسط استان چهارمحال و بختیاری(بین ۱ تا ۵۰۰ کارمند) می باشد و تعداد نمونه ۳۶۰ کسب و کار کوچک و متوسط می باشد. جامعه آماری کلیه بنگاه های کوچک و متوسط استان چهارمحال و بختیاری که بین ۱ تا ۵۰۰ کارمند دارند می باشد و تعداد نمونه ۳۶۰ بنگاه می باشد.

فرضیه های تحقیق

فرضیه های تحقیق در قالب یک فرضیه اصلی و شش فرضیه فرعی تبیین شده است که عبارتند از:

فرضیه اصلی: بین گرایش به کارآفرینی و اطلاعات حسابداری کسب و کارهای کوچک و متوسط رابطه معنی داری وجود دارد.

فرضیه های فرعی: بین ابعاد ۶ گانه گرایش به کارآفرینی (استقلال گرایی، گرایش به نوآوری ، گرایش به ریسک پذیری، گرایش به پیشتازی، گرایش به رقابت جسورانه ، گرایش به توفیق گرایی) و اطلاعات حسابداری رابطه معنی دار وجود دارد.

جامعه آماری تحقیق کسب و کارهای کوچک و متوسط در استان چهارمحال و بختیاری و تعداد نمونه ۳۶۰ عدد می باشد. روش نمونه گیری تصادفی می باشد.

روش‌های آماری پژوهش

در این پژوهش برای تجزیه و تحلیل داده‌های پرسشنامه از آمار توصیفی شامل میانگین و انحراف معیار و همچنین آمار استنباطی شامل آزمون کولموگروف-اسمیرنوف، ضریب همبستگی و رگرسیون، آزمون توکی، آزمون t تک نمونه‌ای و تحلیل واریانس تک عاملی استفاده شده است.

آزمون نرمال بودن توزیع جامعه آماری

در این پژوهش برای بررسی نرمال بودن توزیع جامعه آماری از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف استفاده شده است که نتایج حاصل از این آزمون در جدول ۱ نشان داده شده است.

جدول ۱: بررسی نرمال بودن توزیع جامعه آماری

Asymp.Sig(Ztailed)	Kolmogorov-sminovz	فرضیات پژوهش
.۱۳۶	۱.۲۱۵	فرضیه اول
.۱۵۹	۱.۱۲۶	فرضیه دوم
.۲۶۵	۱.۰۰۵	فرضیه سوم
.۲۶۶	۱.۰۰۴	فرضیه چهارم
.۱۹۴	۱.۰۸۰	فرضیه پنجم
.۱۶۵	۱.۱۱۷	فرضیه ششم
.۴۸۷	.۸۳۶	اطلاعات حسابداری

با توجه به نتایج جدول فوق چون (p-value) همه فرضیات از ۰.۰۵ / بیشتر است پس فرض نرمال بودن نمونه آماری پذیرفته می‌شود، یعنی این نمونه از توزیع نرمال پیروی می‌کند.

ضریب همبستگی و رگرسیون

ضریب همبستگی و سطح معنی داری هر یک از مولفه ها با عملکرد در جدول ۲ نشان داده شده است.

جدول ۲: همبستگی پیرسون برای هر یک از مولفه ها

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
پیشتازی	۱						
رقابت جسورانه	۰/۶۳۸	۱					
ریسک پذیری	۰/۴۸۰	۰/۴۱۲	۱				
استقلال طلبی	۰/۵۱۴	۰/۴۱۷	۰/۳۸۷	۱			
نوآوری	۰/۷۵۱	۰/۵۹۳	۰/۴۴۰	۰/۶۰۷	۱		
توفیق گرایی	۰/۵۹۵	۰/۴۶۵	۰/۲۹۵	۰/۶۰۰	۰/۵۱۸	۱	
اطلاعات حسابداری	۰/۵۳۷	۰/۵۱۹	۰/۳۸۷	۰/۴۴۲	۰/۵۳۳	۰/۴۷۲	۱

همان طور که از جدول ۲ مشخص می شود با توجه به این که آماره آزمون برای هر یک از مولفه ها در سطح $p \leq 0.05$ معنی دار است لذا می توان به وجود رابطه بین دو متغیر اشاره کرد. در مورد رابطه هر یک از متغیرها با عملکرد با اطمینان می توان گفت که بین پیشتازی و اطلاعات حسابداری، رقابت جسورانه با اطلاعات حسابداری، ریسک پذیری با اطلاعات حسابداری، استقلال طلبی با اطلاعات حسابداری، نوآوری با اطلاعات حسابداری و در نهایت توفیق گرایی با اطلاعات حسابداری رابطه وجود دارد.

آزمون فرضیات پژوهش

در این قسمت با استفاده از آزمون t تک متغیره فرضیات پژوهش را مورد آزمون قرار داده که نتایج آزمون به طور خلاصه در جدول ۳ ارائه شده اند.

جدول ۳: آزمون t تک متغیره برای آزمون فرضیه ها

فرضیه	میانگین	Std.Deviation	Std.Error mean	t
بررسی رابطه بین پیشتازی و اطلاعات >	۳/۶۴۹	۱/۶۱۵	۰/۰۷۸	۸/۳۰۹

				سابداری در کسب و کارهای کوچک و متوسط
۵/۸۴۷	/۰۸۲	/۶۴۷	۳/۴۸۰	بررسی رابطه بین رقابت جسورانه و عملکرد کسب و کارهای کوچک کو و متوسط
۲/۳۴۰	/۰۹۲	/۷۲۷	۳/۲۱۶	بررسی رابطه بین ریسک پذیری و اطلاعات حسابداری در کسب و کارهای کوچک و متوسط
۷/۵۶۹	/۰۷۵	/۵۹۵	۳/۵۷۲	بررسی رابطه بین استقلال گرائی و اطلاعات حسابداری کسب و کارهای کوچک و متوسط
۵/۱۱۲	/۰۸۲	/۶۴۹	۳/۴۲۱	بررسی رابطه بین نوآوری و اطلاعات حسابداری کسب و کارهای کوچک و متوسط
۶/۵۱۹	/۰۶۹	/۵۴۹	۳/۴۵۴	بررسی رابطه بین توفیق گرائی و اطلاعات حسابداری در کسب و کارهای کوچک و متوسط

با توجه به جدول فوق فرضیات پژوهش مورد تایید قرار می گیرد یعنی بین گرایش به کارآفرینی و اطلاعات حسابداری رابطه معنی دار وجود دارد.

سایر یافته ها

الف) به منظور مقایسه زوجی اختلاف میانگین ریسک پذیری ، با توجه به سابقه خدمت کارکنان از آزمون توکی استفاده شد که مشخص شد ، شرکت های با سابقه فعالیت کمتر، ریسک پذیری بیشتری را دارند.

ب) به منظور این که آیا بین نظرات مدیران شرکت ها برحسب میزان تحصیلات کارکنان تفاوت معنی داری وجود دارد یا نه از آزمون تحلیل واریانس تک عاملی استفاده گردید که مشخص شد، در این تحقیق رابطه معنی داری وجود ندارد.

نتیجه گیری

کارآفرینی موضوع علمی چند بعدی و بین رشته ای بوده و توجه پژوهش گران رشته های مختلف علمی را به خود جلب کرده است. یکی از این رشته ها ی علمی که کارآفرینی را کمتر مورد بررسی قرار داده است ، حسابداری می باشد. در این تحقیق ما این رابطه را مورد بررسی قرار دادیم و به این نتیجه رسیدیم که بین گرایش به کارآفرینی و اطلاعات حسابداری رابطه وجود دارد و شرکت ها زمانی که اطلاعات حسابداری جامع تری داشته باشند گرایش آنها به کارآفرینی بیشتر خواهد بود.

محدودیت های تحقیق

محدودیت هایی که محقق در این پژوهش با آنها مواجه بوده عبارتند از :
محدودیت های ذاتی پرسشنامه

کمبود پژوهش های مرتبط با ارتباط بین کارآفرینی و حسابداری

پیشنهادات کاربردی

همانطور که از نتایج تحقیق مشخص شده ، پیشستازی با اطلاعات حسابداری رابطه دارد. کسب و کارهای کوچک و متوسط برای ایجاد پیشستازی ، باید برای به دست آوردن فرصتهای جدید ، شناسایی نیازهای مشتریان و پیش بینی تقاضا تلاش بیشتری داشته باشند که لازمه همه اینها وجود اطلاعات حسابداری صحیح و به موقع می باشد. با استفاده از اطلاعات حسابداری و کاهش دادن قیمت و الگو برداری از تکنیکهای رقبای موفق ، کسب و کارهای کوچک و متوسط می توانند رقابت جسورانه را پرورش دهند که این منجر به افزایش سودآوری خواهد گردید. از آنجایی که کارآفرین بودن و سرمایه گذاری در زمینه های جدید ، در بر گیرنده خطا در سطح معینی از حدس و گمان است ، کسب و کارهای کوچک و متوسط بایستی درجه ای از ریسک پذیری را داشته باشند. آنها باید پیامد فرصت های مختلف را مورد بررسی قرار دهند و ریسک هایی را بپذیرند. با توجه به تغییرات سریع امروز و بازارهای نا مطمئن ، در واقع بدون ریسک پذیری ، چشم انداز برای کسب و کار افول می یابد. استقلال گرایی بعد مهمی از گرایش به کارآفرینی است. کسب و کارهای

کوچک و متوسط بایستی استقلال گرائی را مد نظر قرار دهند، زیرا در سازمان هایی که به افراد و تیم ها آزادی عمل داده می شود تا خلاقیت خود را اعمال کنند و ایده های خوب و نو آوری پدید آید می کنند تا کارآفرینی اتفاق می افتد. استقلال، مشارکت کردن در تغییر و درگیر شدن در فعالیتهای کارآفرینانه را تشویق می کند که با استفاده از اطلاعات حسابداری به موفقیت شرکت و بهبود عملکرد آن کمک می کند. مطابق نتایج به دست آمده، گرایش به نوآوری با اطلاعات حسابداری رابطه دارد. کسب و کارهای کوچک و متوسط باید به دنبال به کار گیری ایده ها، فرایندها، و محصولات جدید باشند. استفاده از تکنولوژی های جدید، تحقیق و توسعه، استفاده از متخصصان فنی، تغییر خط مشی ها و تخصیص منابع منجر به نوآوری می شود که اطلاعات حسابداری در نوآوری بیشتر محصول و ایجاد محصولات جدید به سودآوری و افزایش فروش کمک می کند. همانطور که از نتایج تحقیق مشخص شد، بین توفیق گرایي و اطلاعات حسابداری رابطه وجود دارد، هر چه انگیزه توفیق طلبی در افراد بیشتر باشد، نیازمند استفاده بیشتری از اطلاعات خواهند بود. برای افزایش انگیزه توفیق طلبی، کسب و کارهای کوچک و متوسط باید مسولیت بیشتری به افراد بدهند، اهداف چالش زا برای آنها تعیین کنند، آنها را از نتایج کارشان آگاه کنند و به آنها بازخور دهند. همچنین باتوجه به اهمیت موضوع پیشنهاد می-گردد که درسی در مورد کارآفرینی به طور اختیاری در سطح کارشناسی حسابداری ارائه شود.

پیشنهادات برای پژوهش های آتی

با توجه به اهمیت قابل ملاحظه بین کارآفرینی و حسابداری به پژوهش گران توصیه می شود به جنبه های دیگری از حسابداری از جمله رابطه بین سود و بازده و کارآفرینی، جریانان نقدی و کارآفرینی و مباحث حسابداری مدیریت و کارآفرینی پرداخته شود.

منابع

ایزدی نیا، ناصر (۱۳۸۴). نقدی بر معیارهای حسابداری ارزیابی عملکرد و پیشنهاد معیار ارزش افزوده اقتصادی و جریانان نقدی آزاد برای گزارشگری ارزش های واحد تجاری. *مجله دانشکده علوم اداری و اقتصادی دانشگاه اصفهان*، شماره ۱.

دلور، علی؛ روش تحقیق در روان شناسی و علوم تربیتی؛ چاپ دهم؛ انتشارات ویرایش. (۱۳۸۷).

نمازی، محمد ورمضانی، امیررضا (۱۳۸۲). ارزیابی متوازن درحسابداری مدیریت. *مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز (ویژه نامه حسابداری)*، دوره نوزدهم، شماره دوم، صص ۲۰-۲.

Abernethy, MA, & Guthrie, CH, (1994). An empirical assessment of the fit between strategy and management information systems design. *Accounting and Finance*, 33, 49-66.

Boberg, K, Nowak., M. and Olsson, A. (2006). **Management Accounting and Entrepreneurship**. The relationship between management accounting and entrepreneurial orientation, <http://gupea.ub.gu.se/dspace/handle/2077/1455>.

Brown, T. E., Davidsson P., & Wiklund J., (2001). An operationalization of Stevensons Conceptualization of Entrepreneurship as Opportunity Based Firm Behavior. *Strategic Management Journal*, 22, 669-689.

Drucker, P., 1985, **Innovation and Entrepreneurship**, New York: Harper & Row.

Langfield Smith, K., (1997). Management Control Systems and Strategy: A Critical Review. *Accounting, Organizations and Society*, 22(2), 207-232.

Miles, R.E, Snow, C.C (1978). **Organizational strategy, structure and process**, McGraw Hill, New York.